

Hørings svar vedr. forslag til vandområdeplaner for 3. planperiode (2021-2027)

Miljøstyrelsen har den 22. december 2021 sendt forslag til vandområdeplaner i offentlig høring frem til 22. juni 2022.

Aabenraa Kommune har følgende bemærkninger til forslaget:

Vandløbsindsatser

Aabenraa Kommune kan med tilfredshed konstatere, at de forslag til vandløbsindsatser, som blev indsendt af Aabenraa Kommune i september 2020 efter anbefaling fra vandrådene er blevet indarbejdet i planernes indsatsprogram.

Det er helt afgørende for interessenternes fortsatte engagement i vandrådsarbejdet, at der bliver lyttet til deres anbefalinger. I forarbejdet til disse planer har arbejdet med vandrådene fungeret godt og konstruktivt.

Aabenraa Kommune vil dog opfordre til, at der i forbindelse med implementering af indsatserne fra 2021-2027 bliver opbygget en fleksibel administrationsmodel. Det bør således være muligt at ændre virkemiddel, hvis forundersøgelser af de enkelte projekter viser, at det foreslåede virkemiddel ikke vil føre til målopfyldelse, eller der findes bedre virkemidler end det, der bliver fastsat i vandområdeplanerne. Det skal erindres, at vandrådsarbejdet ikke er gennemført med fysisk gennemgang af alle indsatsvandløb, og at der således altid vil være usikkerhed om, hvorvidt de foreslåede virkemidler vil føre til opfyldelse af vandløbenes miljømål.

Det er i indsatsprogrammet beskrevet, at der endvidere forventes "at indgå samtlige indsatser fra anden planperiode som endnu ikke er gennemført, og som samtidig vurderes at være nødvendige at gennemføre for at sikre, at det ikke er de fysiske forhold der er til hinder for målopfyldelse."

Det er dog ikke muligt at se i MiljøGIS, hvilke indsatser der forventes overført fra VP2 til VP3.

Aabenraa Kommune vil gerne fremhæve vigtigheden af, at indsatsen med fjernelse af spærringen ved St. Jyndevad Mølle (RIB-00574) bliver overført til VP3.

Kommunen har gennemført forundersøgelser og er i dialog ejerne om et projekt, men har endnu ikke haft mulighed for at realisere det.

Sønderåen ved St. Jyndevad er habitat-område for snæbel, lampret-arter og odder, og der ligger over 100 km målsat vandløb opstrøms møllen. Det er helt afgørende for værdien af tidligere og kommende restaureringsindsatser, at der bliver skabt faunapassage ved St. Jyndevad Mølle.

Aabenraa Kommune vil også foreslå, at spærringerne ved Krusmølle (RIB-00388) og Laksmølle (RIB-00535) bliver overført til VP3, så det fortsat bliver muligt at etablere faunapassage i disse vandløb med stort natur- og miljøpotentiale opstrøms spærringerne.

Af MiljøGIS fremgår det, at Dyrbæk (ID: o3412_x) er registreret som et vandløb uden fiskeinteresse. Kommunen kender ikke baggrunden for denne registrering, men finder det besynderligt, da der for størstedelen af vandløbets vedkommende er tale om et ureguleret, naturligt skovvandløb med stor årlig opgang af gydende havørred.

Skelbæk (ID: o9981) blev genslynget i 2019, men vandløbets nuværende forløb er ikke blevet ændret i MiljøGIS.

Kollektive virkemidler

Kvælstofindsatsen gennem de kollektive virkemidler (vådområder, minivådområder, lavbundsprojekter og skovrejsning) er fastsat til 1.500 t kvælstof.

I forslagetets bilag 1 er indsatskravet opgjort for deloplande. Der er samtidig fastsat nøjagtige indsatskrav fordelt på de enkelte virkemidler indenfor deloplande.

Aabenraa Kommune vil opfordre til, at der udvises fleksibilitet i forhold til virkemidlernes anvendelse, så indsatskravet kan opnås med et andet virkemiddel, hvis det eksempelvis ikke er muligt at etablere tilstrækkelig med skov i oplandet til Aabenraa Fjord.

Andre indsatser i forhold til kystvande

Det fremgår af planen, at der vil blive etableret en trawlfri zone i Bælthavet, herunder Lillebælt, efter en konkret implementeringsplan. Aabenraa Kommune har gentagne gange og senest i brev af den 8. april 2022 til Folketinget opfordret staten til at indføre et forbud mod fiskeri med bundslæbende redskaber i Aabenraa Fjord, Flensborg Fjord, Augustenborg Fjord, Alssund og Als Fjord. Kommunen skal derfor opfordre til, at den trawlfri zone vil omfatte disse områder.

Spildevandsindsats

Aabenraa Kommune har i kommunens spildevandsplan beskrevet, at man gerne vil nedlægge Genner Renseanlæg, som har udløb i et vandløb, som løber til Genner Bugt. Dette tiltag er besluttet, da der i VP1 og VP2 er angivet en indsats for renseanlægget. Indsatsen er bortfaldet i VP3.

Kommunens forsyningsselskab, Arwos, har udarbejdet et ideoplæg til nedlæggelsen af Genner Renseanlæg, hvor man vil føre spildevand fra oplandet til Genner Renseanlæg til Stegholt Renseanlæg i Aabenraa. I samme ideoplæg har man kigget på en nedlæggelse af Brøde Renseanlæg, som har udløb i vandområdet Lillebælt, syd. Spildevand fra oplandet til Brøde Renseanlæg er ligeledes påtænkt, at skulle ledes til Stegholt Renseanlæg. Stegholt Renseanlæg har udløb i Aabenraa Fjord.

Den godkendte kapacitet på 83.000 PE på renseanlægget er ikke udnyttet, og ændringen vil kunne indeholdes i de 83.000 PE. Ændringen kræver dog en fornyet tilladelse, da forudsætninger for den gældende tilladelse ændres væsentligt.

På grund af den manglende målopfyldelse i Aabenraa Fjord, kan vi efter nuværende regler ikke tillade en merudledning af næringsstoffer fra renseanlægget, men dette bliver ikke målt på den eksisterende tilladelse, men derimod de seneste års faktiske udledninger. Da Stegholt Renseanlæg renser til en lavere næringsstofkoncentration end koncentrationen, som er fastsat i tilladelsen, vil enhver ny tilladelse til Stegholt Renseanlæg blive mere restriktiv end den tidligere. Dette betyder, at den planlagte omlægning af renseanlægsstrukturen i kommunen vil stille store krav til rensegraden på Stegholt Renseanlæg. Det bemærkes i øvrigt, at forsyningen på den måde "straffes" for at rense bedre end de fastsatte krav i udledningstilladelsen.

Aabenraa Kommune mener derfor, at det skal være muligt, at der i Baseline-beregninger skal tages højde for centralisering af renseanlægsstrukturen, da der opnås flere fordele ved at centralisere rensning, herunder en besparelse på udledning af næringsstoffer set i den store sammenhæng.

Arwos har fået lavet massebalanceberegninger på de planlagte ændringer ved det rådgivende ingeniørfirma MOE. Beregningerne bygger på typetal for overfladevand, og de aktuelle rensegrader på Genner, Brøde og Stegholt Renseanlæg. Det antages ligeledes, at Stegholts rensegrad bibeholdes. Resultaterne viser, at der opnås en samlet besparelse på 2,077 ton kvælstof pr. år samt 0,646 ton fosfor pr. år.

Ændringer beskrives kort i den nedenstående tabel 1:

Vandområde	Flow (m ³ /år)	BOD (kg/år)	COD (kg/år)	Total-N (kg/år)	Total-P (kg/år)
Genner Bugt	-57623	-20	-668	-689	-58
Lillebælt	-351513	-1208	-10732	-3107	-932
Aabenraa Fjord	409136	1268	10760	1719	344

Tabel 1. Justerede massebalanceberegninger for Aabenraa Fjord, Genner Bugt og Lillebælt.

På baggrund af denne problemstilling og disse beregninger ønsker Aabenraa Kommune, at Baseline for Aabenraa Fjord hæves med 1,719 ton kvælstof pr. år og 0,344 ton fosfor pr. år. Ligeledes kan baseline for Gennerbugt sænkes med 0,689 ton kvælstof pr. år og 0,058 ton fosfor pr. år, og for Lillebælt, syd kan baseline sænkes med 3,107 ton kvælstof pr. år og 0,932 ton fosfor pr. år.

Regnvandsbetingede udløb

I forslag til vandområdeplanerne for tredje planperiode 2021-2027 er der ikke udpeget nye foranstaltninger over for regnvandsbetingede overløb eller renseanlæg i kommunen, men der er videreført følgende foranstaltninger for regnvandsbetingede overløb fra anden planperiode ses nedenstående tabel 2.

Vandområde	Område	Udløbs navn	Status	Bemærkninger til høring
Immervad Å	Hovslund Stationsby	R_5B	Udløbet nedlægges i løbet af 2022	Ingen
Immervad Å	Hovslund Stationsby	R_5C	Overløbet er nedlagt	Udløbet skal fjernes som planlagt indsats
Kruså	Kruså	B_BU-3 (BU1 i puls)		Ingen
Kruså	Kruså	B_BU-4	Udløbet eksisterer ikke	Udløbet skal fjernes som planlagt indsats
Kruså	Kruså	UBKr	Afventer spildevandstillæg	Ingen

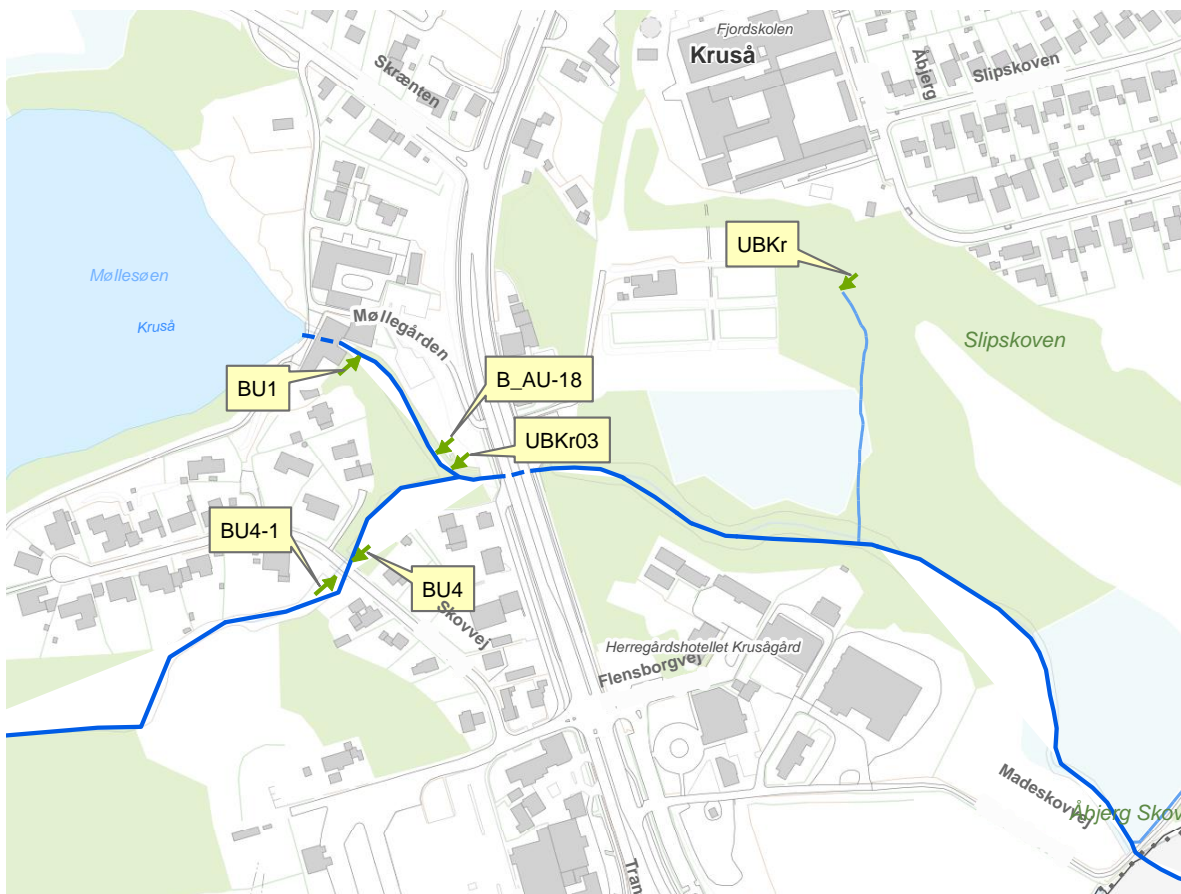
Vandområde	Område	Udløbs navn	Status	Bemærkninger til høring
Blå Bæk	Bovrup	XL_U13	Nedlægges når oplandet er separatloakeret	Ingen

Tabel 2: Oversigt over indsatser for regnvandsbetingede overløb

Udløb R_5C og B_BU-4 eksisterer ikke længere og skal derfor fjernes som planlagt indsats i den kommende vandområdeplan.

Forslag til yderligere udpegning af regnvandsbetingede overløb til indsats

I forbindelse med indberetningen til Miljøstyrelsen i 2021 er udløb fra overløbsbygværkerne i Kruså gennemgået i tæt samarbejde med forsyningsselskabet, Arwos, og i den forbindelse er der fundet 4 nye udløb, som ikke tidligere har været indberettet til Miljøstyrelsen (se figur 1).

Figur 1: Oversigt over udløb fra overløbsbygværker til Kruså

Udløbene fra overløbsbygværker bidrager til, at Krusåen ikke har opnået målopfyldelse, og de bør fremgå som indsats i den kommende vandområdeplan (se tabe 3).

Vandområde	Område	Udløbs navn
Kruså	Kruså	BU4
Kruså	Kruså	BU4-1
Kruså	Kruså	UBKr03
Kruså	Kruså	B_AU-18

Tabel 3: Forslag til yderligere udpegning af regnvandsbetingede indsatser.